

МАТЕРІАЛИ

**VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
“НАУКА І ОСВІТА ‘2005’”**

7-21 лютого 2005 року

**Том 89
ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА**

**Дніпропетровськ
Наука і освіта
2005**

УДК 336
ББК 65.01
Е 45

Редакційна колегія:

д.ф-м.н. Смірнов С.О., д.е.н. Ткаченко В.А., д.т.н. Марюта О.М.,
д.е.н. Биков Г.М., д.е.н. Попкова Л.В., д.е.н. Ковальов О.В.,
д.е.н. Берсуцький Я.Г., д.т.н. Морозов Ю.Д., д.е.н. Галушко О.С.,
д.т.н. Тяг Р.Б., д.е.н. Дорофійенко В.В., д.е.н. Шевцова О.Й.

Рецензенти:

Сазонець І.Л., доктор економічних наук, професор Дніпропетровського національного університету;

Биков Г.М., доктор економічних наук, професор Українського державного хіміко-технологічного університету;

Батура А.В., доктор економічних наук, професор Дніпропетровської державної медичної академії.

Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції “Наука і освіта ‘2005”. Том 89. Економіка підприємства. - Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2005. - 76 с.

ISBN 966-7191-86-9

У збірнику містяться матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції “Наука і освіта ‘2005” з актуальних теоретичних та практичних питань економіки підприємства.
Для студентів, аспірантів та викладачів вузів.

УДК 336
ББК 65.01

ISBN 966-7191-86-9

© Колектив авторів, 2005
© Наука і освіта, 2005

К.э.н. Осипов П.В.

Одесская национальная академия пищевых технологий

**ЭКОНОМИКУМ – КОМПЛЕКСНАЯ СИСТЕМНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА
ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ОБЪЕКТА
ЭКОНОМИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ**

Промышленное предприятие как сложная экономическая структура, имеет различные виды характеристик, к числу которых следует отнести гамму потенциалов: мощностной, ресурсный, финансовый, экономический, инвестиционный, инновационный, маркетинговый, управления и др. Помимо этого предприятие имеет и другие характеристики: инвестиционную привлекательность, конкурентоспособность и др. В экономической теории принято рассматривать эти параметры промышленного предприятия, как правило, изолированно, придавая каждому из них статус экономической категории. Подобный подход исключает появление методических разработок, которые бы комплексно характеризовали промышленное предприятие.

С усилением рыночных отношений возникла потребность в обобщающей разносторонней характеристике промышленного предприятия, где названные выше отдельные категории выступали бы как элементы комплексной системной структуры параметров, которую мы предлагаем назвать *экономикум*.

В последнее время всё большее количество экономистов предпринимают попытки сконструировать комплексный производственный потенциал промышленного предприятия. Определённая ясность в вопросе количественной характеристики каждого из названных потенциалов ещё не внесена, и авторы пытаются использовать бессистемный набор показателей, в какой-то степени характеризующих качественную сущность этих потенциалов [1].

На наш взгляд, первоосновой комплексной системной характеристики промышленного предприятия должны стать его взаимосвязанные, взаимозависимые и взаимообусловленные потенциалы. Для этого все известные потенциалы промышленного предприятия целесообразно разбить на три группы. К первой группе следует отнести группу производственных потенциалов, формирование которых базируется на триединстве элементов производства: основных, оборотных средств и персонала: мощностной, ресурсный и экономический производственные потенциалы. Ко второй группе следует отнести потенциалы, которые формируются на финансовой основе производственных потенциалов: финансовый, инвестиционный и инновационный. К третьей группе следует отнести потенциалы, которые обеспечивают реализацию и эффективное функционирование названных выше двух групп потенциалов: управленческий и маркетинговый.

На наш взгляд, разработка методологии определения параметров *экономикума* должна основываться на известных принципах формирования слож-

предприятий аэрокосмического комплекса // Экономика, финансы, право. – 2003. – №4. – С.7.

2. Терещенко О.О. Контролінг у системі антикризового управління підприємством // Фінанси України. – 2001. – №12. – С.56.

3. Савчук А.В. Организационно-экономический механизм инновационного развития крупной компании: Монография / НАН Украины. Ин-т экономики промсти. – Донецк, 2004. – 404 с.

К.е.н. Полозова Т.В.

Харківський національний університет радіоелектроніки

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Управління кредиторською заборгованістю – це комплекс рішень, що впливають на фінансову стійкість і ліквідність підприємства, та значною мірою відносяться до взаємозв'язків підприємства з зовнішнім середовищем (кредитними організаціями, постачальниками, дочірніми підприємствами тощо) [1]. Кредиторська заборгованість – це нездійснені платежі за зобов'язаннями перед юридичними та фізичними особами, які є кредиторами.

До складу кредиторської заборгованості належать: довгострокові та короткострокові кредити; заборгованість постачальникам і підрядникам за поставлені матеріали та надані послуги; заборгованість по заробітній платі робітникам підприємства; заборгованість по платежам до бюджету та позабюджетні фонди.

Одним з аспектів управління кредиторською заборгованістю є аналіз її стану. Під час проведення аналізу, який здійснюється на основі бухгалтерської звітності, розраховуються: коефіцієнти поточної та абсолютної ліквідності; коефіцієнт можливості втрати платоспроможності; коефіцієнт забезпеченості власними коштами; співвідношення між кредиторською та дебіторською заборгованостями; рівень фінансового важелю.

При формуванні бюджету підприємства необхідно передбачити можливість і термін погашення кредиторської заборгованості; фінансування поточної діяльності підприємства за рахунок збільшення кредиторської заборгованості; підтримувати обсяги кредиторської заборгованості на фактичному рівні. Кредиторська заборгованість припускається, якщо підприємство дотримується термінів її погашення та платіжної дисципліни. Під час несвоєчасного виконання підприємством платіжних зобов'язань виникає прострочена кредиторська заборгованість. Основною причиною порушення термінів погашення кредиторської заборгованості є відсутність грошових коштів на розрахунковому рахунку підприємства. Прострочена кредиторська заборгованість і тенденції до її збільшення свідчать про незадовільний фінансовий стан підприємства.

Максимально граничним рівнем кредиторської заборгованості є обсяг дебіторської заборгованості підприємства. Якщо фактичний рівень кредиторської заборгованості вище припустимого, то необхідно розробити заходи щодо зниження боргу на основі аналізу його структури. Для цього необхідно розглянути можливості підприємства по: проведенню взаєморозрахунків; переукладанню кредитних договорів; ліквідації заборгованості по заробітній платі (при її наявності); реструктуризації заборгованості по сплатам до бюджету. При бракуванні на підприємстві коштів встановлюється черговість погашення кредиторської заборгованості з урахуванням умов укладених договорів. Таким чином розробляється графік погашення кредиторської заборгованості.

Планування термінів погашення кредиторської заборгованості є важливим моментом при складанні фінансового плану підприємства (плануванні готівки), що відбивається у балансі грошових витрат і надходжень. Платежі по погашенню кредиторської заборгованості не відбиваються як витрати, хоча зменшують суму готівки [2].

Проведення такого аналізу дозволить спостерігати за фінансовим станом підприємства, а також робити висновки про характер приросту готівки за умов погашення кредиторської заборгованості.

Література:

1. Гибкое развитие предприятия: Эффективность и бюджетирование / Самочкин В.Н. и др.; Под ред. В.Н. Самочкина. – 2-е изд. доп. – М.: Дело, 2002. – 376 с.

2. Божко Т.В. Разработка финансового плана деятельности предприятия // Экономика: проблемы теории та практики. Зб. наук. праць. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2003. – Вип. 178. – С.107-112.

Полухин А.А.

Орловский Государственный Аграрный университет, Россия

ТРАНСФОРМАЦИЯ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ В АПК – ОСНОВА ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ОТРАСЛИ

Трансформация организационно-экономических отношений – это изменение внешних и внутренних условий хозяйствования.

На микро уровне понятие трансформации трактуется как весьма узкое (структурная перестройка в целях обеспечения эффективного распределения и использования всех ресурсов предприятия, заключающегося в создании комплекса бизнес-единиц [1]), и как весьма широкое — преобразование структуры производства, основных средств, методов хозяйствования,

ЗМІСТ

Осипов П.В. Экономикам -- комплексная системная характеристика промышленного предприятия как объекта экономического управления	3
Пакулін С.Л. Стратегічний напрямок вдосконалення мотиваційного механізму роботи підприємств регіону	4
Панкратов А.Д. Управление стоимостью компании	6
Перекупнева Т.В. Определение рыночной стоимости предприятий с помощью метода отраслевых соотношений (аналоговый подход)	9
Петренко Л.А. Передумови розвитку експортного потенціалу сироробних підприємств України	11
Писарев М.Е. Управління в агрохолдингу за центрами відповідальності	13
Плеслов А.А. Механизм формирования устойчивой производственной среды предприятия как условия роста ВВП	16
Погорелов Ю.С. Факторы, определяющие выбор методов управления затратами на промышленных предприятиях	20
Подмазко Е.И. Промышленные предприятия Украины на пути выхода из системного кризиса	22
Полозова Т.В. Управління кредиторською заборгованістю на підприємстві	24
Полухин А.А. Трансформация организационно-экономических отношений в АПК – основа повышения эффективности функционирования сельскохозяйственной отрасли	25
Попов С.Ф. Проблемы выбора направлений инновационного развития Донецкой области	29
Полужков В.А. Стоимостная оценка вариантов реализации производственного расписания	32
Полякова М.А. Взаимосвязь целей, критических факторов успеха и ключевых показателей эффективности на предприятии	34
Присянюк Н.А., Варчук О.А. Особенности выбора амортизационной политики предприятия в современных условиях	37
Пустынина Е.В. Роль человеческого фактора в повышении инновационного потенциала предприятия	39
Радченко Ю.Н., Радченко Я.Ю. Управление конкурентоспособностью отечественных товаропроизводителей на макро- и микроуровнях в переходной экономике	41

Раевнева Е.В. Проблемы адаптивности в процессе управления развитием предприятия	44
Рогоза М.Є. Ефективні чинники механізмів стимулювання інноваційних процесів на підприємстві	48
Руденок О.Ю. Оцінка кредиторської заборгованості Донецького регіону	51
Савчук Л.Н., Синцова Л.Д. Анализ и оценка рынка книжной продукции Украины	52
Саидабласва Э.Ш. Денежная оценка земли должна отражать урожайность и природные особенности возделывания зерновых культур	54
Сливинская А.Н., Сливинский Е.В., Зарудский Е.Е. Экономическая оценка постановки на производство перспективного шестеренного насоса для гидроприводов транспортных и сельскохозяйственных машин	57
Слісаренко І.О. Конкурентоспроможність продукції як складова економічної безпеки підприємства	61
Соловей Н.М., Кушал И.Н. Особенности принятия решений предприятием на современном этапе развития экономики	63
Стахорская С.И. Некоторые аспекты формирования критериев для оценки эффективности финансового планирования	66
Стріпенець О.М. Вплив результативності виробництва на фінансовий стан підприємства	68
Сисюк Л.П. Методологічні основи дослідження товарної інновації та її роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства	70
Судакова О.І., Ріпка А.В. Формування інноваційної стратегії потенціалу підприємства	72

МАТЕРІАЛИ

VIII Міжнародної науково-практичної конференції “НАУКА І ОСВІТА ‘2005”

7-21 лютого 2005 року

Том 89 ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Відповідальний редактор *Біла К.О.*
Технічний редактор *Косолапов О.В.*

Здано до друку 15.02.05. Підписано до друку 21.02.05.
Формат 60x84 1/16. Спосіб друку - різнограф.
Умов.друк.арк. 7,1. Тираж 300 прим.

Надруковано на поліграфічній базі видавництва “Наука і освіта”
Свідоцтво про внесення до Держреєстру ДК № 919 від 21.05.2002 р.
49000, м. Дніпропетровськ, вул. Столярова, 8, офіс 212
тел. (056) 370-13-13, (0562) 35-78-19, 34-29-61